

bben weelde-
hebben siera-
gen daar geld
n die beurzen
den en auto's.
an komt toch
e vinden die
kele landbou-
celde van ge-
ens, vanwaar
in boeken en
itwoord niet:
am. Evenmin:
ensdistributie
uloor.
het Kapitaal".
noch een Bu-
fs geen adres,
u.

et zoo gemak-
ste economen
ens zijn, wat
verstaan wor-

hun verschil-
indruk, dat
leer der eco-
dat zoo voor
ar kan waar-
nomisch be-
dan wel een

een begrip
van iemands
men tasten
Een balans
die men tas-
rijen, gereed-
met onzien-
tiden en niet

werkelijken
ts, dat nader
ogen te zien
lijkt in zijn

JANSE.

RIE

„Stemmen
der redactie
camp, docent
e, onder dag-
us reageerde
ter den Ge-

s bezighou-
igen, (hier
vormend
vorming zal
laatschappij-
ologisch ge-

les, althans
in de Aarts-
ren.

an uit twee
en 2e, de

jongens te
ke vorming
jongens ver-
satie toe te
n de kern-
van een
meer voor
van huis-
okken voelt

erd en be-
n, uit alle
er op, dat
isatie voor
s, hier dus
ons op de

de leiding
Hij wordt
uit de lei-
vrije clubs
r den dio-
blad „Het
aan in een

sch. Aller-
ontwikkeld,
oigen, kan
en leiders.

zangenstrijd in de Afscheiding: „Het is niet het zingen van een gezang dat ons bezwaart. Gelijk hij het daar ter neer stelt, komt het voor, alsof wij bezwaar hadden in hetgeen waartoe de Apostel ons Coll. III:16 nadrukkelijk opwekt, dat de heiligen onder het oude en nieuwe verbond steeds hebben gedaan en dat ook de Nederl. Kerk steeds gedaan had. Neen, niet in 'zingen van een gezang hadden wij bezwaar, maar in 'zingen van een kwaad gezang; of om meer juist te spreken: in het wettigen ten kerkelijken gebruike van een bundel, waarin goed en kwaad, waarin vergif en spijze door een gemengd zijn, en zoo dooreenge-mengd, dat het dikwerf zeer moeilijk is te onderscheiden wat goed en wat kwaad is. Ik herhaal het: niet het zingen van een gezang, maar het zingen van een kwaad gezang; het gebruiken en wettigen van een gezangboek dat ons wederrechtelijk opgedrongen wordt en daarenboven opgedrongen door een kerkbestuur dat Gods eer en waarheid laat vertrappen, dat is het waar wij tegen hebben".

De L. J. van Rhijn en Mr H. J. Koenen mengden zich in dit debat, wat in 1869 ten gevolge had een openbare brief van Ds Brummelkamp aan Ds van Rhijn, waarin o.m. dit stond te lezen: „Dat het vooroordeel meer en meer wijke, en de Christen ook in Nederland begrijpe, dat gezangbundels alle eenwen door in de Kerk gevonden werden; dat zij bij het godvruchtig gemoed steeds zeer geliefd waren; en dat de Afscheidenen zich weldra in een uitnemenden bundel mogen verheugen is mijn vurige wensch".

Dit vurig verlangen van Professor Brummelkamp naar een beteren gezangbundel ontmoette bij sommigen in de Christelijke Gereformeerde Kerk weerklank, bij anderen tegenstand.

Tot de voorstanders behoorde ook Gispén. En in 1875 in De Bazuin bezig aan een artikelenreeks over „Ons Kerkbestuur", laschte hij daar op 29 Januari, 12 en 19 Februari ook een en ander in omtrent de Gezangenkweslie. Dr J. H. Gunning J.Hzn. gaf er de navolgende korte uittreksels van weer:

„Werd mijne begeerte vervuld, dan luidde dit artikel (Art. 69 D.K.O.) spoedig aldus: „De Gemeente gebruikt in de openbare godsdienstoe-fening, behalve de psalmen, de gezangen, die achter de psalmen, in de gewone kerkboeken gevonden worden. Het gebruik van een door de Synode goedgekeurde verzameling van geestelijke liederen, wordt in de vrijheid der gemeenten gelaten..."

Daarbij, welke deugden en voortreffelijke hoedanigheden de Nederlandsche Gereformeerden ook mogen bezitten, zangerig zijn ze, over het algemeen, niet en van kerkmuziek hebben we weinig begrip... Vooral in godsdienstige gebruiken zijn we behoudend... Daarbij heeft de gezangenstrijd zich te kwader ure met de Afscheiding verbonden, zoodat velen, heden ten dage, nog in den waan verkeeren, dat de Afscheiding ontstaan is om de gezangen...

Onze Hervormde broeders, die ons over onzen

cursus, die ongeveer drie maanden duurt, heeft gevolgd en een half jaar practisch is werkzaam geweest. Het diploma wordt door het Diocesaan Bondsbestuur uitgereikt.

In hoofdzaak moet de leider het volgende kennen. Ten eerste moet hij de onderscheiden organisaties voor de rijpere jeugd kennen (Jongenswerk, standsorganisaties en de overgangsvormen als Jonge Werkmán en Gezellenvereniging). Vervolgens moet hij met de methodiek van het jeugdwerk op de hoogte zijn, t.w. de inrichting der jeugdvereniging, vorming der leden, werkprogramma's, club- en groepsin-deeling. Daarnaast wordt een inzicht ge-eischt in de taak. Hij moet als noodige eigen-schappen bezitten: tact, beschaving, liefde, orde-nen tuchtloosheid en van hem wordt gevraagd de Eucharistische geest te bezitten.

Tenslotte moeten de leiders lessen meemaken in zang en muziek, binnen- en buitenspelen, ter-wijl ook over excursies, wandeltochten en natuur-studie les wordt gegeven.

Wat de jongens betreft, zoo valt het ons op dat zij, alvorens als lid eener model-groep te worden ingeschreven, drie maanden aspirant-lid moeten zijn, in welken tijd ze noch uniform, noch insigne mogen dragen. Indien daarna blijkt, dat de jongen zich goed heeft gedragen, zijn wet, belofte, groot, tuchtregels en signalen kent, voorts wat begrip van spelen en zijn vereeniging heeft, wordt hij als lid aangenomen en daartoe plechtig geïnstalleerd met een vaste formule, waarbij de knaap tenslotte belooft God lief te hebben, zijn geboden te onder-houden en volgens de wet zijner organisatie te leven.

Wat nu het program der groepsbijeenkomsten aangaat, zij opgemerkt, dat deze zoo mogelijk één maal per week worden gehouden en dan minstens één uur duren. Evenals op onze Knapenvergaderin-gen wordt hier, na de bij de Roomschen gebruike-lijke opening en wetszegging door één der leden de leerstof behandeld, die bestaat in: a. Gods-dienstkennis; b. Liturgie; c. Bijb. Geschiedenis en Vad. en Alg. Kerkgeschiedenis; d. Wellevendheid; e. Punten van algemeene ontwikkeling.

anti-gezangengeest telkens hard vallen, hebben daar-toe, geloof ik, weinig recht. Onze oudjes hebben dien geest medegebracht uit de Hervormde Kerk, gelijk de meeste dingen, die we anders zouden wenschen... Dit mijne kindsheid herinner ik mij nog zeer goed, dat de toenmalige, beroemdste ver-tegenwoordigers der orthodoxie in de Herv. Kerk o.a. kenbaar waren aan het niet laten zingen der gezangen, of wel, daar zij verplicht waren ze in de openbare godsdienstoe-fening te gebruiken, nooit meer dan één vers in elken dienst opgaven en wel het kleinste, dat er te vinden was, waarbij ze dan, hetzij door zelf niet mee te zingen, of door een of ander woord of teeken, hunne afkeuring te ken-nen gaven, om aan de gemeente te doen gevoelen, dat ze het gedwongen deden. Een gezangetje te zingen, was dan ook een bewijs van een flauw, oppervlakkig en liberaal Christendom...

Zoover mij bekend is, heeft slechts één der eerste afgescheiden leeraars zich tegen de gezangen verkleerd, en hun inhoud als ketterisch veroor-deeld, van oordeel zijnde, dat men zulke „alge-meene hoereliederen" moest uitroeien...

De alles beslissende vraag is, of het gebruik in de openbare godsdienstoe-fening, van andere dan in den Bijbel voorkomende gezangen, met het for-meel beginsel der Gereformeerde Kerk, de Heilige Schrift, den éénigen regel van geloof en wandel, strijdt. Naar mijn meening is dit niet het geval. De Heilige Schrift spreekt van psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, waarmee de gemeente zich moet stichten en de geloovigen elkander vermanen (Efeze 5:19; Coll. 3:16). Dat de Gereformeerde Kerk het ook nooit zoo verstaan heeft, blijkt uit hare daden...

Het is niet in strijd met het formeel beginsel der Gereformeerde Kerk, om in de openbare gods-dienstoe-fening andere dan in den Bijbel voorkomende psalmen en gezangen te gebruiken, wijl zij formulieren bij de bediening der sacramenten heeft gevoegd en formuliergebeden heeft voorgeschreven om de eenheid en opbouw der gemeente te be-vorderen.

Ook onze Kerk heeft, door hare Synode, het ge-bruik van gezangen nevens de psalmen nooit ongeoorloofd verklaard. Toen op de Synode van 1866 een verzoek ter tafel kwam om eene Com-missie te benoemen tot het verzamelen van een bundeltje gezangen tot gebruik bij de openbare godsdienstoe-fening, heeft de Synode, na ernstige overweging, het niet raadzaam geacht het verzoek toe te staan. Let wel! niet raadzaam; derhalve niet ongeoorloofd! Mitsdien, ge-zangen te gebruiken nevens de psalmen, in de open-bare godsdienstoe-fening, is noch met Gods Woord, noch met het beginsel der Gereformeerde Kerk in strijd...

Waarom heeft de Kerk dan geen gezangen? Te zeggen: gezangen zijn altijd in tijden van verval en afval ingevoerd, is geen afdoende reden; elk, die ooit een boekje over Kerkgeschiedenis gelezen heeft, is van het tegendeel overtuigd. Zonder twi-fel is het psalmge-zang uit het Oude Verbond in het Nieuwe overgegaan; maar hieruit af te lei-den, dat de Heilige Geest in de dagen des Nieuwen

Voor deze vakken zijn vier programma's, die door de leiders ieder in één jaar worden afge-werkt. Elk jaarprogramma is weer in drie viermaand-lijke gedeelten gesplitst waarover de knapen een „schriftelijk concours" — soort proefwerk dus — moeten geven. Daarvoor krijgen ze een cijfer. De plaatselijke directeur geeft het proefwerk op. Na elk jaar zal over de in dat jaar door de ver-plichte groepen behandelde stof een eenvoudig examen worden gehouden.

Zoодоende kan de knaap op zijn zestiende jaar den vierden rang doorloopen hebben, terwijl er voor hem nadien nog gelegenheid is het over-gangsdiplooma te behalen, dat bekendheid eischt met liberalisme, socialisme en communisme en hun grootste fouten; voorts vraagt het inzicht in de R.K. stand en vakorganisaties, bekendheid met de Standsorganisaties der Jongeren (Jonge Werk-mán, Gezellen) en kennis van de voornaamste niet-Katholieke organisaties.

Naast deze groepsbijeenkomsten zijn er vrije cursussen voor de verschillende onderdeelen, waar-in zich de leden speciaal willen bekwaamen (Apo-logie, Bijb. Gesch., Alg. en Vaderl. Kerkgesch., Liturgie en Sociale Vraagstukken). Elke cursus duurt 1 jaar en wie in alle vijf vakken het diploma haalt, krijgt het groot diploma en hij het verlaten der vereeniging een zilveren draagpenning, terwijl de rang bij een verplichte groepsbijeenkomst door een figuur in rood (op de mouw?) wordt aangeduid.

Rest ons nog iets over de vrije clubs mede te deelen.

Naast de genoemde groepsbijeenkomsten of vrije cursussen vindt de jongen ook gelegenheid zich aan te sluiten bij clubs met speciaal doel. Dat kunnen zijn: clubs voor handenarbeid, voor na-tuurhistorie (herbarium-aanleg, excursies, natuur-schetsboeken), voor verpleging en hygiëne, voor sport en spel, voor teekenen en schilderen, voor toneel en voor zending (missie). Voorts noemt het Methodiekrappot als mogelijkheden: propa-ganda, zang- en muziekclubs, dam en schaakclubs.

Het rapport eindigt met eenige tuchtregels te

Verbonds zich met geen dichtkunst meer bemoeit en in dit opzicht onder de bedoeling der vervulling kariger bedeeft dan onder de bedoeling der belofte, ware een al te gewaagde veronderstel-ling. Paulus althans schrijft niet aan een bijzonder persoon, maar aan de gemeente, dat zij geeste-lijke liederen moet gebruiken. Hoe kan ze dat nu, als ze er niet zijn, en hoe kunnen ze er zijn, als ze niet gemaakt worden? Godsdienst en Poëzie zijn niet te scheiden. Ik noem slechts de namen van Ambrosius, Gregorius en Luther ten bewijze dat de oorsprong der gezangen in Christus' gemeente niet in afval en dwaling moet ge-zocht worden en dat het woord van Paulus: „Zingt den Heere in uw hart" niet opgevat moet worden: zingt niet. Hebben nu de ketteren het Christelijk volksge-zang bedorven door hunne liederen te gebruiken tot verbreiding hunner leer, hoeveel te meer is het de roeping der Kerk om door goed en degelijk gezang de ware leer te verbreiden! Men bedenke dit wel. Zooals de zaak nu staat, kun-nen wij geen enkel Nieuw-Testamentisch denkbeeld in het kerkge-zang uitdrukken, tenzij dan in het windel des Ouden Verbonds...

Wat hebben we voor het Avondmaal, voor de bevestiging van nieuwe leden, voor de Doopsbe-diening, voor de Christelijke huwelijksin-zegening, voor de in-zegening in kerkelijke ambten, voor vaderlandsche en kerkelijke gedenkdagen, voor onze kerkelijke bijeenkomsten? Ik vraag slechts...

En waarom de Synode van Amsterdam het dan niet raadzaam achtte in die behoefte (aan Christe-lijke gezangen) te voorzien? Ik weet het niet. Zij heeft het niet gezegd, en dit blijft dus een raadsel. Ik gis echter uit vrees voor tegenstand en die vrees is niet ongegrond...

Niet gaarne zou ik zien, dat de (Ned. Herv.) bundel van evangelische gezangen door ons over-genomen werd. Niet alleen om het vooroordeel, maar ook om den geest van meer dan één gezang, en het onpoëtische van sommige uitdrukkingen, omdat die bundel, zooals hij daar ligt, niet is een afspiegeling en uitdrukking van wat tegenwoordig in de Christelijke gemeente gedacht en doorleefd wordt. Maar de keurigste liederen — en er zijn heerlijke in — uit dien bundel, vermeerderd met liederen van Lodensteijn, Voet, Sluiter, Bil-derdijk, Van Alphen, Feith, Beets, da Costa, Hase-broek, ten Kate, de Liefde. Bij allen is wat te vinden, en vertalingen van Luther, Malan en zoo, waren ook niet te versmaden. Nu weet ik wel, er kunnen vele bedenkingen tegen ingebracht wor-den. Het is de tijd nog niet, zegt de een, en de ander zegt: we hebben het zoolang zonder ge-zangen gedaan, terwijl een derde als zijne vrees in 'tmidden brengt, dat het de moeite niet meer waard is, wijl het toch spoedig met de kerkgenoot-schappen zal afloopen. Doch ik vraag: zou de tijd daartoe wel ooit komen, als hij er nu nog niet is, en is dit dan de ware opvatting van onze roe-ping, dat we in ons kerkelijk leven een Egyptische versteening gelijken; of zou zulk een taak aan het jonger geslacht beter vertrouwd zijn dan aan de mannen van leeftijd, ernst en ondervin-ding, die God ons nog gespaard heeft en die een

geven, en de vlaggen en de uniform aan te duiden. Wat de laatste betreft, die zal zijn, donkere broek, groene blouse of shirt, paarse das, op de linker borst Christus-monogram, groene kousen met paar-sen rand, alpenmuts met diocesaan onderschei-dingsteeken.

Voor de vorming van leiders wordt in de eerste plaats een Leidersblad uitgegeven, vervolgens heb-ben in de parochies geregeld Jeugdleidersvergaderingen plaats en tenslotte zullen er geweste-lijke leiderscursussen zijn. Deze duren 10 weken. In die 10 weken worden op namiddagen (b.v. Zaterdag van half vier tot acht) ieder 4 lessen, totaal dus 40 lessen doorgewerkt, die handelen over I het jongensjeugdwerk en standsjeugdwerk, II de methodiek van het jeugdwerk (t.w. inrich-ting, omvang, massa, kern), groepsin-deeling, vrije clubsin-deeling, de congregatie of H. Familie, III de leiderstaak (vooral de vereischte psychische eigen-schappen, de Eucharistische geest en het leeken-apostolaat der leiders), IV. Bijzondere beoefening van: muziek, zang, binnen- en buitenspelen, ex-cursies en wandeltochten, natuurstudieclubs, V. Lichtbeelden-serie over: De Duitse jeugdbewe-ging, de Verkeners, de Jonge Werkmán en het Patronaat. Voorts moet de jeugd-leider een half jaar practisch zijn werkzaam geweest, wil hij het door het Diocesaan Bondsbestuur uit te reiken diploma behalen. Ook deze leiders hebben een speciaal costume.

In een volgend artikel willen we een en ander met eigen organisatie vergelijken.

J. E. KOK.

¹⁾ Uitvoerig is een en ander beschreven in De R.K. Jeugd-beweging in Ned., 1e deel. (Uitg. R.K. Jongensweeshuis, Tilburg, No. 63, Opr. Brochurereeks.)

²⁾ Kap. A. v. d. Venne, 1e jaarverslag Limburgsche patro-naten, 1908.

³⁾ 2e Patronatencongres 1928, Den Bosch.

⁴⁾ „Het Patronaat" van Juni 1932, pag. 244 s.s. 99. Ook afz. uitgegeven door de Patronaatsverkoopcentrale Graafscheweg te Nijmegen.